

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

כ"ז חשוון תשפ"א • גליון 132 • פרשת חיי שרה

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
17:44	17:19	16:20	תל אביב
17:49	17:23	16:18	ירושלים
17:42	17:17	16:17	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

אהבת חסד

כמה חשוב לאהוב חסד ולרוץ בוריוזות אל המצווה הזו

מתנת הזמן

המתנה הגדולה ביותר שקיבלו בני אנוש, המשאב החשוב ביותר העומד לרשות בני האדם, הוא הזמן. זו מתנה נדירה וגם זמינה, פשוטה וגם יקרה, מצויה אך מאוד מאוד חמקמקה. הזמן שלנו, הימים, השעות, הדקות, השניות והרגעים שלנו, הם המרחב בתוכו אנו מתנהלים, בעזרתו אנו יוצרים, בכוחו אנו פועלים. השאיפה המשותפת לכל ברואי תבל, היא להספיק עוד משימה, להכניס עוד מטלה, להצליח לעשות עוד משהו.

'אין לי זמן!' משפט אחד, שלוש מילים בלבד, המכיל את הסיבה או התירוץ הנצחי לחוסר ההספק, לאי ההצלחה לבצע את השאיפה הנכספת. אנו יכולים לשמוע אנשים אומרים 'הייתי מוסיף שיעור, אך אין לי זמן', 'הייתי מתקשר להורי יותר, אך אין לי זמן', 'הייתי מתנדב בארגון חסד, אך אין לי זמן', 'הייתי מוסיף לימוד הלכה על לימוד הגמרא', - אבל כמה צפוי - 'אין לי זמן!'

הבעיה היא לא תמיד באמת ש'אין לי זמן'. זמן יש, אך הוא תבוי בין קפלי סדר היום שלנו, ובין משימותיו ומטרותיו, מטרותיו ותפקידיו, יש בלי סוף דקות ורגעים שבין לבין, חללים לא מנוצלים כראוי. כל דקה כזו היא יהלום, כל רגע הוא אוצר, צריך רק למקד אליו את המבט ואת תשומת הלב, ולהתאים לו מטרה בסדר גודל מתאים, או מטלה שתתאים לגודל השעה, או הדקה...

זה מה שהתורה מספרת בפרשת השבוע על אברהם אבינו, עליו נאמר 'ואברהם זקן בא בימים'. יפה ביארו הצדיקים בפסוק זה, כי אברהם - בזקנותו - בא עם מלוא ימיו. לא היה יום שחלף בחוסר מעש, לא היה זמן שלא נוצל נכון. כשהביט לאחור אל ימיו ושנותיו - גילה כי כל ימיו במלואם עמו, כל רגע במהלך ימיו יצר משהו, רומם אותו, קידם אותו. כל רגע הפיק תועלת רצויה, כל דקה נוצלה כהלכה!

שרה, אליעזר עבד אברהם הולך למצוא אשה ליצחק. הוא הולך עם עשרה עבדים ומתפלל לבורא עולם, הנה אנכי ניצב על עין המים והיה הנערה אשר אומר לה הטי נא כדך וגו' וגו' והיא תאמר לי שתה וגם לגמליך אשקה היא הנערה ליצחק אבינו!

מה המבחן שעשה אליעזר? חסר גויים שעושים חסדים?! אלא אליעזר ידע שאברהם אבינו לא מחפש ליצחק אשה שעושה חסדים, הוא רוצה אשה שאוהבת חסד, ורק בממשפחת אברהם יש אוהבי חסד! עומד אליעזר ליד הבאר ולו עשרה עבדים, ומבקש מילדה קטנה לתת לו מים, יכלה רבקה אימנו לומר לו: הרי יש לך עבדים ואתה עומד על עין המים, א"כ מה אתה מבקש מילדה קטנה? אבל רבקה אהבה לעשות חסד, היא לא חיפשה תירוץ להפטר, היא רצתה לעשות חסדים! וזה היה המבחן של אליעזר, הנה אנכי ניצב על עין המים ובכל זאת היא תציע לי שתה וגם גמליך אשקה.

ומה מספרת התורה עליה? כמו אצל אברהם אבינו, **הכל במהירות, ותמחר ותורד כדה על ידה ותשקה!** ושוב, ותמחר ותער כדה אל השוקת. ושוב ותרוץ עוד אל הבאר לשאוב! היא לא חיפשה פטורים, יכלה לתת לו לשתות כמו שביקש וזהו, אלא נתנה לו ונתנה לגמלים.

ככה זה כשאוהבים חסד, רצים וממהרים ועושים ולא מחפשים תירוצים שיעשו אחרים, שיעבדו העבדים. וזה מה שהתפלל אליעזר, אותה הוכחת לאדוני ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני!

בואו נבחן את עצמינו. אתה רואה אדם נשען על ברז, והוא מבקש ממך תן לי בבקשה מים לשתות, מה נענה לו? מה אני פרייאר שלך?! קח לך כוס ותשתה. אבל אם הוא יגיד לנו תן לי כוס שתייה וקח מאה דולר, אנחנו נרוץ, ונציע לו עוד כוס. כסף מדבר אלינו, חסד לא מדבר אלינו. התורה רוצה שנהיה מלאך! אם תבקשנה כסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה', אם היינו יודעים את הערך של המצוות היינו רודפים אחריהם כמו אחרי כסף, אלא שאנחנו לא יודעים להעריך את מעלת הצדקה והעזרה לזולת. שבת שלום!

אם נתבונן בדרישות של התורה עלינו. התורה דורשת מאיתנו דרישות גבוהות מאד! ה' רוצה שנתרומם! שנהיה מלאכים!

יש מצוה לא תקום ולא תטור את בני עמך, מה זה לא תקום? שמי שעשה לך רע אל תשיב לו. ומה זה לא תטור? אני בא לחבר, מבקש ממנו בהשאלה את הגרזן שלו, "לא רוצה" הוא אומר לי. למחרת הוא בא אלי, ומבקש ממני לשאול את המגל שלי, אסור לי לומר לו "אני לא כמון, אני כן משאיל לך", זה נטירה! אל תשמור לו בלב את הרע שעשה שלך, עד כדי כך! בחוץ יאמרו לך אתה פרייאר, אבל התורה הקדושה רוצה שנהיה מלאכים, **שנתרומם מעל היצרים התאוות הנטיות והשפלות של הגוף!**

בפרשה הקודמת, פרשת וירא, מלמד אותנו אברהם אבינו אבלי האומה, מה זו מידת החסד! יש אדם שעושה חסד, אבל יש אדם שאוהב חסד! הנביא מיכה אומר לנו "הגד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוקיך". הקב"ה דורש מאיתנו אהבת חסד. מה ההבדל בין אהבת חסד לעשיית חסד? ההבדל ביניהם: שמי שעושה חסד, הרי כשיש לו סיבת פטור, הוא לא יעשה חסד, **אבל מי שאוהב חסד, גם אם יזדמנו לו הרבה סיבות הוא יעשה חסד,** כי אמנם הוא פטור אבל הוא רוצה לעשות חסד, הוא אוהב לעזור לזולת!

הנה, אברהם אבינו ביום שלישי למילתו, בגיל תשעים ותשע! והקב"ה הוציא חמה מנרתיקה, חם! ואברהם אבינו יושב פתח האוהל ומחפש, אולי יבואו אורחים ויקבל אותם! הקב"ה בא לבקר את החולה והוא מדבר עם אברהם אבינו, והנה שלושה אנשים נצבים עליו. אברהם אבינו לא נח ולא שקט, הוא רץ מהפתח ועד אליהם, וישתחו ארצה, מתחנן אליהם שיכנסו תחת העץ, וימחר אברהם... ואל הבקר רץ אברהם... וימחר לעשות אותו. הרי יש לו סיבות טובות להפטר! חולה זקן ביום חם ובאמצע הנבואה! ובכל זאת, הוא מבקש סליחה מהקב"ה ורוץ אל האוהל לקבל את האורחים, וירץ לקראתם!

ולמדו מזה חז"ל מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכניה! **ככה זה כשאוהבים חסד, הכל בזריזות הכל במהירות,** והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו.

וענין זה אנחנו רואים גם בפרשה שלנו, פרשת חיי

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ההקדשה השבועית

הצנים גם אחם להקדיש אלפי נלום יאור הפרשה להצלחתם או לעיני יקיריהם? התקשרו עכשיו 08-61-50-208

לרמאות
ידן חיה בת הדס יוסי בן הלן צורי בן רחל דיזה בת חוה

לרש"ק
בנימין בן חסיה אלדד בן חוה ספיר בת עליזה לילך בת עליזה

לחבלות
אסף בן חיה רועי בן דינה אלעד בן עונה אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
שלמה בן ג'ון סגלית בת חנה חן בן חיה שמעון בן יולנדה יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

שתי חולצות בסלון

שתספרו להם כי החולצות הללו לימדו אותי מסר יקר לחיים, על חשיבות הזמן. בזכותן למדתי לגלות מהי רבע שעה, עד כמה כל דקה וכל רגע, בניצול נכון, יכולים להפוך לכלי רב עוצמה להשגת יעד נוסף, למימוש שאיפה נכספת! בגלל החולצות הבלויות, נותרו לי כמה דקות פנויות ביום. הייתי יכול לאבד את הזמן הזה על דא ועל הא, ואז הייתי מפסיד קנין נצחי רב ערך. בזכות העובדה ששתי החולצות האלו בלו, והוכרתי למחר בחדר האוכל - הרווחתי רבע שעה ביום!

רבע שעה!

זה נראה כמעט כלום, אבל זה עולם ומלואו! שתי החולצות האלו ישמשו כמזכרת, יעידו כתמורה: רבע שעה זה המון זמן, בכל דקה ניתן להשיג, לקנות, לזכות, לאסוף. לעולם אל תוותרו על רבע שעה, אל תתנו לה לחלוף בחוסר מעש!

עד כאן דברי צוואתו, שהותירה את בניו המומים. החולצות נתלו לראווה בסלון הבית, וכל המנחמים שאלו לפשרן, וקיבלו את התשובה המסעירה בפרוטרוט. וכבר בצאתם מבית האבל, החלו לפשפש בסדר יומם, למצוא את רבע השעה האבודה, ולמלא אותה בתוכן מועיל ונצחי.

הסיפור במלואו, הופיע בגיליון 'מאורות הדף היומי', מעדות הרה"ג רבי דוד הלל שליט"א, מראשי ישיבת 'ברכת אפרים' על אמיתות הסיפור. כדאי מאוד להפנים את המסר שהוא נושא עבורנו:

כי כולנו מביטים בלו" הצפוף שלנו, עמוס מסלות, רווי משימות, צפוף בביצועים. להספיק לשבת עם הילדים ולהאזין להם ברוגע? להכניס שיעור נוסף? מעשה חסד? עזרה לזולת? הייתי עושה זאת בשמחה, אבל מתן, אין לי זמן!

הבה נאמץ את המסר הזה אל ליבנו, נטמיע אותו בנפשנו. אין מילים שיוכלו לתאר את הרווח, כל דיו לא יצליח לבטא את ההישג. נחפש את הדקות האבודות, את הזמן הבורח בין האצבעות בחוסר תשומת לב, וניתן לו משמעות, נעניק לו תוכן.

נמצא את הדקות המתאימות לשבת עם ילדינו, להאזין להם, להקשיב להם בשלווה. נמצא גם זמן להוסיף חסד, שיעור תורני, פנינה מאוצרות האגדה והמוסר. נמצא את הזמן בו אנו יושבים באוטובוס, וניערך אליו עם שיעור מוקלט מוכן להאזנה. נמצא את הדקות בהמתנה לרופא או בבנק, ונקדיש אותן לדרוש בשלום חבה. יש קונה עולמו בשעה אחת, כולנו יכולים להרויח אינסוף אוצרות נצח בניצול נכון של הזמן!

למחרת, רגע אחרי הקדיש שאחרי 'עלינו לשבח', נמלט מיודענו הבחור אל חדר האוכל, אכל בוזריות, בירך, ועלה לבית המדרש כשחבריו החלו יורדים. כך הצליח לאכול כשהוא לבוש במעיל העליון, ורבע שעה לפני תחילת הסדר - כבר היה בבית המדרש, אחרי ארוחת הבוקר, בעוד חבריו סועדים עדיין פת שחרית. יש עכשיו רבע שעה פנויה, עד שיבוא החברותא, עד שהסדר יתחיל.

כמה זמן? רבע שעה!

'זה זמן יקר, אי אפשר לתת לו לחלוף בחוסר מעש', פסק לעצמו, ובנה סדר לימוד ייחודי. ברבע השעה הזו ילמד מדי יום מסכת נוספת, אשר אינה נלמדת בישיבה. הוא ינצל את רבע השעה הזו לצורך נעלה - להספיק לימוד נוסף בסדר יומו. למשך כמה זמן? לרבע שעה!

עיניו נחו על הגמרא מסכת זבחים הסמוכה, והוא החל ללמוד בה. מדי יום, רק רבע שעה. החל בגמרא, המשיך למפרשים, חזר ושינן. סיים מסכת זו, ועבר ללמוד מסכת מנחות. גם כאן, לא הרבה זמן, סדר יומו קפדני להפליא. רק את רבע השעה שהוא חוסך כתוצאה מהמהירות והחיפזון בארוחת הבוקר, רק את הזמן הזה הוא מקדיש ללימוד המסכת הנוספת:

רבע שעה!

חלפו כמה שנים. מיודענו הנער לומד בישיבה, עולה ומתעלה בתורה ויראת שמים. את רבע השעה הוא מנצל, קונה את המסכתות הללו ישר והפוך, בקי בהן בעל פה. זה בא לו די בקלות, סך הכל:

רבע שעה!

חלפו עוד כמה שנים. הנער נישא, הקים בית, בנה משפחה לתפארת. שלח ידו במסחר, וראה ברכה בעמלו. הוא התפרסם בידע התורני הנפלא שיש לו וגם בעושרו המופלג, זכה ל"תורה וגדולה במקום אחד".

לימים, נלקח האיש לבית עולמו, ובניו האבלים פתחו בהתרגשות את הצוואה. השורות הראשונות נראו בעיניהם מוזרות, ממש חידה סתומה. לקח להם זמן לעכל, להבין מה אבא רצה להביע... וכך כתב האב:

'בניי היקרים! בכספת שלי מצויות שתי חולצות בלויות להחריד, מחוררות מכל עבה אני מבקש כי תקחו את שתי החולצות הללו, ותתלו אותן במרכז טרקלין הבית, בשעה שיעלו המוני המנחמים לנחמכם על פטירת אביכם. לכל חולצה תצמידו תווית, על אחת תכתבו 'זבחים', ועל חברתה 'מנחות'. וכולם ישאלו לפשר החולצות והתוויות המודבקות עליהן, וזו מטרתן - - -

אוניה קטנה ועמוסה, עגנה עם שחר בחופי ארצות הברית. מהאוניה מיהרו לרדת הנוסעים המרובים, שרידי חרב ואודים מוצלים מגיא ההריגה באירופה הבווערת. הם נמלטו לאמריקה הגדולה, איש איש וצרורו הקטן, אותו הספיק לארוז לפני שברח ונמלט...

בין היורדים מהאוניה, נמנה גם נער צעיר, צנום ובודד, שכל משפחתו נותרה מאחור, נעקדה על קידוש השם. רק הוא ניצל והגיע הנה, ושקית קטנה בידו המכילה את כל רכושו בעת הזאת. באין לו מכר וגואל, התגלגל ממקום למקום, עד שנקלע לבית מדרש הומה ששימש כשיבה לבחורים שנמלטו מאירופה. זה המקום בו חשקה נפשו, בו יוכל לעלות ולהתעלות בתורה באין מפריע...

מבוקר ועד ליל וגם אל תוך שעות הלילה, לא הפסיק להגות בתורה, ללומדה ולשננה. הוא הפך לבן תורה אמיתי בכל מהותו ויישותו, כאשר כל העולם הזה ממנו והלאה. יש לו את המזווה הקטנה עם כמה פריטי לבוש, יש לו מזון מהישיבה, יש לו את הגמרא - והיא העיקר!

בתוככי השקית שצרר כשנמלט, הצליח להכניס חולצה אחת, שהיתה למעשה מחצית ממלתחת בגדיו. חולצה אחת הוא לובש, חולצה נוספת מקופלת בשקית. עתה, הצניע את היפה שבהן - לכבוד השבת, ואילו את החולצה השניה - לבש בימי השבוע. כך התנהלה חלוקת החולצות על מי מנוחות, כשיום השבת זוכה לכבוד גדול - חולצה יפה ומכובדת, לעומת חולצת ימי החול המתבלה והולכת...

אלא שחלפו הימים, ושתי החולצות הלכו והתבלו. ראשונה בלטה חולצת ימי החול, ומעט אחריה - גם החולצה השבתית. עם הזמן, החולצות הבלויות כבר איבדו את שלמותן, חורים נפערו, תפרים נפרמו, החולצות נראו כמו נפה מחוררת... מה עושים עכשיו? הן לא יעזוב את הגמרא האהובה בשביל חולצה!

בהרהור נוסף, עלתה במוחו הברקה, שהעלתה חיוך על שפתיו ושימחה את לבו. הוא יכול ללבוש את חליפתו, ואז החורים לא יהיו ניכרים! וממחשבה למעשה, מיהר ולבש את מעילו העליון, וכבר לא נראו החורים שבחולצה... אלא שהפיתרון הזה טוב וראוי לבית המדרש, בו בחורים רבים לבשו חליפות, אך בחדר האוכל בישיבתו, כשכל הבחורים לבושים בחולצות בלבד, איך יוכל לרדת לחדר האוכל בחליפה ולהרגיש כה שונה ומוזר מכולם?

שב הנער וחשב, ובמוחו עלתה הברקה נוספת, העולה על קודמתה. 'הן אחרי עת התפילה, משתהים הבחורים ומתעכבים בבית המדרש עוד כמה דקות. בזמן הזה חדר האוכל ריק ושומם, וניתן לאכול בו כשאישי אינו רואה כי אני לבוש במעיל העליון. זה הפתרון!'

"בתוככי השקית שצרר כשנמלט, הצליח להכניס חולצה אחת, שהיתה למעשה מחצית ממלתחת בגדיו..."

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

ואם אתה לא, אז מה?

כל אחד הוא 'פחות' - האמת היא, שכמעט כל אחד ואחד מאתנו באמת חלש ופחות מרוב רובם של האנשים האחרים. כל אדם יכול לראות סביבו אנשים העולים עליו בטוב לב או בצדקות, בכישרונות או במיומנויות מקצועיות, בעושר, בכבוד או באיכות המשפחה שהקימו. בעצם, כמעט בכל תחום שניתן להעלות על הדעת, נוכל לראות מישהו שהוא טוב ומוצלח מאתנו. פעם שמעתי מאדם נבון משפט המביע רעיון פשוט אבל עמוק, ובעיקר - נכון ללא עוררין:

חצי מהאנשים שבעולם הם פחות מהמוצע!

והחשבון פשוט: 'ממוצע' פירושו נקודת האמצע, ובכל ממוצע, מחצית מאלו שהובאו בחשבון, הם מתחת לממוצע!

יתרה מזאת, לא רק הנמנים עם המחצית שמתחת לממוצע מתמודדים עם העובדה שרבים הם העולים עליהם. גם הנמנים עם המחצית שמעל הממוצע נמצאים במקומות שונים על הסקלה, ולנגד עיניהם יש רבים העולים עליהם, לפחות בחלק מהתחומים והמדדים. ייתכן, למשל, שבהבנה לוגית מישוהו נמצא מעל כולם, אך ההבנה החברתית שלו לוקה בחסר, ובתחום החברה הוא נחות ונמצא אף מתחת לממוצע. לחלופין ייתכן שביחסי אנוש אדם יקבל ציון גבוה מאוד, אבל בכישורי מסחר הציון שלו נמוך למדי.

לאור הבנה פשוטה זו, עולה האליה השאלה: איך אנשים יכולים להרגיש בלי ערך בעוד בכל מקרה יש אחרים שעולים עליהם? איך אנחנו יכולים להרגיש

'בסדר' אף שאיננו מהטובים בתחום זה או אחר? איך נוכל לחיות בשלום עם עצמנו ועם אחרים, אף שבהכרח יש אח או גיס, שכן או מכה חבר או עמית למקצוע, שעולים עלינו ומעורכים יותר מאתנו?

במאמר מוסגר נציין כי בעצם, כל השאלה 'איך אני יכול להרגיש טוב אף שאני פחות מאחרים?' מבוססת על טעות מהותית שרובנו עושים ומסתמכת על תפיסה מוטעית שאנו סוחבים מגיל צעיר. כשם שתנינוק נוהג לפחד מזרים גם אם אין בסיס ל'סכנה' הצפויה מהם, והוא משתחרר מהפחד הזה רק כשהוא לומד, בעצמו או בעזרת ההורים, שאין לו סיבה לחשוש מכל זה, כך רובנו גדלים בתחושה שנורא ואיום להיות פחות מאחרים, משום שמישהו הטעה אותנו לחשוב זאת. למעשה, גישה זו היא הבל הבלים, כפי שנראה בהמשך.

בין כך ובין כך, הדרך היחידה להרגיש טוב למרות עובדות החיים האלה היא להשלים עמך. להפנים את המציאות ולקבל את העובדה שאיננו יודעים הכול, שאיננו יכולים לעשות הכול ושאינו בנו כל המעלות כולן, ובהחלט יש רבים העולים עלינו בתחומים רבים, ובכל זאת אין בעובדה זו סיבה לנחיתות. אנחנו לא 'פחות' משום שיש אחרים שהם 'יותר', כשם שאנחנו לא 'פחות' משום שיש אחרים שמספר הנעליים שלהם גדול ממספר הנעליים שלנו.

עלינו לתרגל לומר לעצמנו, בכל פעם שמתעורר בקרבנו החשש שאנו 'פחות' מאחרים:

ואם זה נכון, אז מה?

מהן ההשלכות של היותנו 'פחות' ממישהו אחר? איזו משמעות יש לזה, וכמה גדול הנוק הצפוי לנו בשל כך? הייתכן שלא נרשה לעצמנו להיות נחת מילדינו המתוקים, ולבנו יהיה אכול קנאה ומרירות, אך ורק משום שילדינו של בן משפחתנו מוכשרים מילדינו?

קללה של ממש היא העובדה שהסביבה היא הקריטריון לאושר שלנו. רעה חולה היא מציאות שבה אם למישהו יש יותר ממה שיש לנו, כל מה שיש לנו נחשב בעינינו חסר כל ערך.

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

פרשת שבוע הרב אליהו רוסתמי

פרשת חיי שרה

מספר הגר"ל כחלוף שליט"א שישב אצלו יהודי זקן בן 75, ואמר כבוד הרב אני רוצה להראות לך את הצוואה שלי, ואם יש לך הערות, תגיד לי. היו שם כמה דפים וכתוב שם "את התנות בשוק של נתניה אני מעביר לשלמה, את השטח במושב לחדוה, ואת הבית בהרצליה לאפרים, וכן הלאה. והרב אמר לו "תראה, שבעים וחמש שנים רצת לאסוף ממון, ובחמש דקות חילקת את הכל, הבית לזה והשטח לזה והחנות לזה, ומה נשאר לך? עשרות שנים של עמל ודחיפות ומרפקים וכוחות והשקעה ונדודי שינה ומתחים, והכל הלך בחמש דקות!

הנחת והשלוחה של האדם שוה את כל כדור הארץ!

לכן בברכת המזון אנחנו מבקשים "אבא, תברך גם אותנו בכל מכל כל, שזנכה להגיע לנקודה של השובע, כי בעולם הזה קשה להגיע לשובע. העולם הזה דומה לשתה מים מלוחים, ככל ששותה יותר הוא צמא יותר.

"ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו" וכו' כמה יאמרוים יש על אליעזר, עבדו, זקן ביתו, המושל בכל אשר לו! מנכ"ל ביתו! "שים נא ירך תחת ירכי", "ואשביעך באלקי השמים ואלקי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרב".

אברהם היה עסוק כל הזמן במפעלי תורה וחסד

הלכות ומנהגים הרב אהרן זכאי

הלכות הברלה

א. מברכים על הנר "בורא מאורי האש" במוצאי שבת. משום שתחלת בריתו של האור(האש) היה במוצאי שבת וכמו שכתוב בגמרא שבמוצאי שבת נתן הקדוש ברוך הוא דעה באדם הראשון, וטחן שתי אבנים זו בזו ויצא מהן אור. ואם אין לו נר אינו צריך לחזור אחריו, כיון שאין מברכים עליו אלא ליזכר שנברא האור במוצאי שבת. אבל לפי הזוהר טוב ונכון לחזור אחריו.

ב. מצוה מן המובחר לברך על אבוקה (דהיינו שתי נרות שקלועים יחד). כיון שאורה רב, וטוב להדר שיהיה של שעוה.

ג. אין מברכים על הנר אלא עד שיאותו לאורו, היינו שיהיה סמוך לו בכדי שיוכל להכיר בין מטבע מדינה זו למטבע מדינה אחרת. ומכל מקום גם אם הגיע לנר שיעור שיוכל להבחין בין מטבע למטבע, מצוה מן המובחר שיתקרב אל הנר ביותר שיגיע לו האור בשפע מרובה. ואם ב י ר ך

בריחוק מקום - יצא ידי חובה בדיעבד, ואם אפשר טוב שישמע את הברכה מאחרים ויכוון לצאת.

ד. נוהגים להסתכל בכפות הידים ובצפרניים.

שהרי צריכים להכיר לאורו בין מטבע למטבע, ולכן נוהגים להסתכל בצפרניים לראות אם יוכל להנות מאורו ולהכיר בין מטבע למטבע כמו שמכיר בין צפורן לבשר, ועוד שהצפרניים הן סימן ברכה שהן פרות ורבות לעולם, וגם מסתכלים בכפות ידיים, מפני שיש בשירטוטי היד סימן להתברך בו. וכפוף ראשי אצבעות יד ימין אל תוך כפו שאז רואה את הצפרניים עם הכף בבת אחת. ויהיה האגודל מכוסה תחת הארבע אצבעות, והיו נכפפים לפני הנר ולפני האדם עצמו. ויש נוהגים לפשוט אחר כך את ארבע האצבעות ולראות מאחריהם על הצפרניים.

ה. המרכיב משקפיים אין צורך שיסיר משקפיו בעת ברכת מאורי האש כדי שיראה השלהבת שבגר במו עיניו ללא כל חציצה, שמכיון שהאש גלויה אפשר לברך עליה "בורא מאורי האש", וכדין כל ברכות הראיה.

ו. אין לברך ברכת מאורי האש על נר החשמל, שהרי הזכוכית מפסקת בעד השלהבת, וגם אין זה אש המאיר אלא מתכת מחוממת המאירה.

ז. סומא אינו מברך "בורא מאורי האש", שהרי בנר הבדלה צריך שיאותו לאורו עד שיוכל להכיר בין מטבע למטבע, ובסומא לא שייך דבר זה.

חיוב הנשים:

א. נשים חייבות בהבדלה כשם שחייבות בקידוש. ולכן אם אינן בקיאות להבדיל, חייבים בעליהן להוציאן ידי חובתן, ונכון שיכוונו שלא לצאת בהבדלה שבבית הכנסת, ואז יברכו לנשותיהם ברכת הבדלה.

ב. המבדיל בבית הכנסת וחוזר ומבדיל בביתו להוציא את אשתו ובני ביתו ידי חובתן, אם בני ביתו יודעים בעצמם לברך ברכת הבשמים והנר, ימתין הוא אחר ברכת הגפן, ויברכו הם את ברכת הבשמים והנר (ולא יענה אחריהם אמנו, שלא יהיה הפסק בין ברכת הגפן לטעימה שלו). ואחר כך יברך " המבדיל בין קודש לחול" וישתה הכוס, (ואם בני ביתו אינם יודעים לברך יברך הוא עצמו ברכת הבשמים והנר). וכל זה כשהוא שליח צבור או שיש לו הכרח לצאת ידי חובה בהבדלה שבבית הכנסת, אבל אם אין הכרח לזה, עדיף שיכוון שלא לצאת ידי חובה בהבדלה שבבית הכנסת, (ויזכיר כוונתו זו על ידי שיענה ברוך הוא וברוך שמו), ואז יבדיל בביתו כסדר שתיקנו חכמים בלי שום פקפוק.

שתיית היין:

א. לאחר ברכת הנר גומר ההבדלה עד המבדיל בין קודש לחול, ושותה שיעור רביעיית (86 גרם). ואם המבדיל אינו יכול לשתות, יתן לאחד מהשומעים את ברכתו, שכוון לצאת ידי חובה לשתות מהיין. ומכל מקום מי שטעה ולא שתה אפילו מלא לוגמיו (רוב רביעיית), אינו צריך להבדיל שנית.

ב. השומעים הבדלה מבעל הבית או מהשליח צבור יקפידו שלא ידברו לפני שהמברך שתה את היין, ולכן אותם שנהגו לומר "שבוע טוב" לפני שהמברך שתה את היין לא יפה עושים, ויש להסביר להם שיאמרו כן רק לאחר שהמברך שתה את היין.

ג. כוס של הבדלה רגיל המבדיל לשתות את כולו, ולא משקה ממנו את בני הבית. והטעם לכך - יש אומרים כדי שיוכל לברך ברכה אחרונה, כי אם ישתה רק מלוא לוגמיו יש ספק ברכה אחרונה.

ד. נהגו הנשים שלא לשתות מכוס הבדלה. משום שעץ הדעת שבו הכשילה חוה את אדם הראשון היה גפן. ומכל מקום נשים שמבדילות בעצמן, בודאי שצריכות הן לשתות את היין כשם שאנשים צריכים לשתות, כיון שאין איסור מן הדין שאשה תשתה מהיין אלא מנהג בלבד ולא כולן חוששות לזה, ולכן אין בכח מנהג זה לדחות את ההלכה. ואם קשה לה לשתות - תטעם מעט ותתן לאחרים לשתות.

להלכות נוספות של הרב אהרן זכאי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

רגע חושבים

הרב יוחאי אוהיון

מעלות הבוטה בה'

מחדש לנו הרמח"ל הקדוש שבאם חזק האדם בתקוה לה', תקותו זו תועיל לו לא רק בעולם הזה אלא גם בעולם הבא להצילו מגיהנם.

ואלו דבריו: וזה סוף התקון - מגדל תקות כל ישראל בארך הגלות ובוחסים באמונה שיגאלו. וסוף התקוה, "ומשתי [והסירותי-רש"י] את עון הארץ", וזה, "לישועתך קויתי" (בראשית מט יח). כי זהו כבוד המלך שבוחסים בו. בא חבוקק והעמידה על אחת - אמונה - תקוה.

המקוה אפלו נכנס בגיהנם יוצא ממנו, שנאמר (ישעיה מ לא): "וקוה ה' יחליפו כח יעלו אבר", יקו"ק מאיר עלי. וכמה מלאכים עליונים מעלים אותו המקוה [וזה] "אבר כנשרים", ומסתלקים עמו למעלה, ותקוהו היא טהרתו.

וזהו סוד התשובה שהוא ממש שב אל מקורו, והסטרא אחרא לא יכלה לו, ונאמר: (הושע יד ב): "שובה ישראל עד ה'". כן המקוה הוא ממש בוקע בקו תקוהו, ועושה נקב וסדק לעלות תחת כסא הכבוד, וזה, "לישועתך קויתי ה'".

ואמר החכם העשירי בתקוהו ולא בכסף ובזהב, ולא אהיה עני מתקוהו ועשיר בכסף וזהב.

בא וראה, שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם. מדת בשר ודם, אינו אוהב אלא למי שאינו מצוי תמיד בביתו, שנאמר: הקר רגלך מבית רעך פן ישבעך ושנאך, ו[אינו אוהב אלא] מי שאינו צריכין לו ומי שאינו מטריחין עליו.

אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא כל מי שישאל ומטריח עליו - מצויין בביתו, הוא יתברך ויתעלה משתבח ומתהלל, שנאמר: "בואו שערינו בתודה ופתחו בתהלה", וכל מי שצריכין לו להקדוש ברוך הוא לבקש צרכיהם - הוא יתברך שמו מעיד אותם לבקש ממנו רחמים, כדי שיפיקו רצונו, שנאמר: כה אמר ה', דרשוני וחיו. ובזמן שאין מטריחין עליו לבקש ממנו צרכם, הוא יתברך שמו כועס ומתרעם מהם, שנאמר: אותי עזבו מקור מים חיים.

ועוד מעלת הבטחון. שאם יראה לו שהוא יתברך מאחר מעשות את שלו או הבטחתו, בל ירפו ידיו בעבודה אשר יעבד, פן מנסה ה' אותו אם חזק באמונתו ואמיץ לבו במעלת הבטחון, ומאחר הוא יתברך עד יצטער ויתחזק באמונתו יתברך. כאשר קרה לנו עם בני ישראל בקריעת ים סוף, שלא קרע הים עד באו ישראל במים עד חטמם, כמפרש אצלנו על פסוק (שמות יד טו) ["ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי] דבר אל בני ישראל ויסעו".

והיא מעלת הבטחון. בל ירפו ידי עובד את ה', אם יאחר מלהביא את הטובה מהרה, כי מנסה ה' אם חזקים באמונתו יתברך המה. כאשר כתבנו שעשה בקריעת ים סוף שלא קרעו טרם נכנסו ישראל תוך המים עד חטמם, כמדבא (תורת משה לאלשיך (ויקרא ט, ה-ו))

למאמרים נוספים של הרב ישראל לונסי נכנסו לאתרנו: Rabenu.com

לא לשכוח את העיקר

כרונולוגית השעה מעט לאחר 3:00, ומנקודת מבט תיאולוגית בהחלט הבריאה היפה הזו מעידה על האומן שעשאה, על בורא העולם הרם והנישא. סיימתי, אפשר עכשיו לישון?

איי איי איי אלברט כמה שאתה מחכים יותר, אתה נהיה יותר טיפיש, את הדבר החשוב ביותר שכחת... **אם אתה רואה את הכוכבים זה אומר שגנבו לנו את האוהל...**

אברהם בוכה על שרה, ובתורה כתוב לבכותה "כ" קטנה אומרים חז"ל לומר שבכה מעט. צריך לבכות, אבל בד בד לזכור שיש לנו תפקיד.

פעמים אנו שועטים בכביש הקידמה, מחכימים אמנם, ומבלי משים מתעסקים בכל כוחנו בדברים חשובים מאוד כעבודה ובית וכו' ושוכחים את תכליתנו שעבודה באנו לכאן לעולם, ראשית חכמה יראת ה' (תהלים קיא) הבה נתחזק בלימוד ההלכה כדי לידע את הדרך אשר ראוי לילך בה, נרכוש דרכי מוסר, עוד דרשה והרצאה תורנית. ואחרון חביב "תפילה" ריבוננו של עולם זכנו לחזות בנועם זיווך, קרבנו לעבודתך...

הרב יוחאי אוהיון מרצה באתר ישיבת אור דוד להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

עם דמדומי החמה עצרו הזוג אלברט ושושנה את רכבם, בסמוך לחניון אוהלים, אלברט תפס פיקוד והחל מחבר את מוטות האוהל אחד לאחד, אחד ושתיים והכל מוכן לשינה. חמש דקות חלפו ויחד עימם ארבע זוגות עיניים נעצמו.

3:00 לפנות בוקר אלברט מתעורר ובהלה לקול אשתו קום אלברט, קום, מה קרה שושי המשיח כבר הגיע? עוד לא, אבל יש לי שאלה לא פחות חשובה.

ומה השאלה? שאל, ספק ער ספק ישן.

שושנה: אמור לי אלברט מה אתה חושב, בשעה זו כשאתה רואה את מצע הכוכבים הנפלא הזה לנגד עיניך? מצאת זמן תגידי לי, אמצע הלילה, שתהיי בריאה! זה מה שאני חושב.

יש לך תשובה תענה אל תתחמק, זה מאוד חשוב, אתה עוד תראה, הרי תמיד בסוף אני צודקת, נכון?

טוב בסדר אענה.

אז ככה, מבחינה אסטרונומית כשאני מביט על הכוכבים, אני מבין כי מה שניכר לעיני הוא מעט מזעיר מהגלקסיה כולה, מהיקף היקום. מזווית ראייה מטאורולוגית נראה שיהיה מחר יום יפה,

בוא והכנס ברכה לביתך

הכנס קופת צדקה לביתך ותהיה שותף לכל פעילות הענפה של מורנו ורבנו הרה"ג **דניאל זר** שליט"א

לפרטים נוספים: 03-5701212
ניתן להעביר שמות לברכה מאת הרב